



ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนากำลังคนอันเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของประเทศให้มีประสิทธิภาพ รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาเสมอมา ในแต่ละปีจะเห็นได้ว่ารัฐได้แบ่งสรรงบประมาณจำนวนมากเพื่อใช้จัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ดังเช่นในปีงบประมาณ ๒๕๒๓ รัฐได้ใช้งบประมาณด้านการศึกษาเป็นจำนวนเงิน ๒๒,๕๘๖.๑ ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๒๐.๗ ของงบประมาณทั้งหมด มากเป็นอันดับสองรองจากงบประมาณด้านเศรษฐกิจซึ่งได้รับ ๒๒,๕๑๕.๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๐ ของงบประมาณทั้งหมดและมากเป็นอันดับหนึ่งตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งเป็นแผนการศึกษาระดับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ได้แบ่งการศึกษาออกเป็นสี่ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา การศึกษาในระดับประถมศึกษามีความสำคัญมากที่สุด ทั้งนี้เพราะรัฐได้กำหนดให้เป็นการศึกษาภาคบังคับแก่ประชาชนทุกคน ดังจะเห็นได้จากข้อความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษาฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งกล่าวไว้ว่า^๑

มาตรา ๓ เด็กทุกคนที่มีอายุย่างเข้าปีที่แปดต้องเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาจนกว่าจะมีอายุย่างเข้าปีที่เก้า เว้นแต่เป็นผู้อยู่ในถิ่นทุรกันดารหรือถิ่นที่ห่างไกลที่สุดของกระทรวงศึกษาธิการหรือหลักสูตรอื่นที่รัฐมนตรีเห็นว่าเทียบเท่า

แต่ถ้ามูลนิธิหรือการุณการจังหวัดเห็นสมควรบังคับให้เด็กเข้าเรียนเมื่ออายุครบหกปีบริบูรณ์หรือเมื่อเด็กมีอายุมากกว่านั้น แต่ต้องไม่เกินอายุครบแปดปีบริบูรณ์ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจประกาศกำหนดอายุเพื่อบังคับให้เด็กเข้าเรียนได้

การนับอายุให้นับตามปฏิทิน

^๑"งบประมาณปี ๒๕๒๓," สยามจกหมายเหตุ ๔ (๒๕ มิถุนายน - ๕ กรกฎาคม ๒๕๒๓):

จากข้อความในพระราชบัญญัติประถมศึกษาที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่ารัฐได้คำนึงถึงความสำคัญและความจำเป็นของการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นอย่างมาก จึงได้ออกพระราชบัญญัติมาบังคับ นอกจากนั้นยังได้กำหนดโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้เอาไว้ด้วย ความสำคัญของการประถมศึกษาชั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กล่าวไว้ว่า การประถมศึกษาเป็นการศึกษาระดับเดียวกับที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้รับ ทั้งยังเป็นบันไดที่จะก้าวไปสู่การศึกษาระดับสูง ตลอดจนตำแหน่งหน้าที่การงานที่มีเกียรติในสังคม รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยได้ออกุมัติเงินจำนวนมากเพื่อจัดการศึกษาระดับนี้

การศึกษามีส่วนสัมพันธ์กับเศรษฐกิจและส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอยู่มาก ผลที่ได้รับจากการลงทุนด้านการศึกษาชั้นไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนเหมือนกับการลงทุนในด้านอื่น รั้งสรรพ ฐนะพรพันธ์ กล่าวไว้ว่า กระบวนการศึกษาเป็นกระบวนการผลิต (Production Process) ชนิดหนึ่งซึ่งช่วยเปลี่ยนแปลงมนุษย์ให้ดีขึ้น สิ่งที่ผลิตมีใช้สินค้าและมีใช้เครื่องจักรกล หากว่าเป็นสิ่งที่นักเศรษฐศาสตร์เรียกว่า ทุนมนุษย์ (Human Capital)^๒ แต่การลงทุนการศึกษานั้นไม่สามารถจะได้รับผลตอบแทนสูงสุดตามที่คาดหวังเอาไว้ได้ ทั้งนี้เพราะว่ามีความสูญเสียเปล่าในทางต่าง ๆ เกิดขึ้น จากการสัมมนาของยูเนสโก (UNESCO) เรื่องความสูญเสียทางการศึกษาของประเทศในเอเชีย ซึ่งได้จัดขึ้นที่กรุงเทพมหานครเมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๘ ได้กล่าวถึงความสูญเสียทางการศึกษาเอาไว้ว่าความสูญเสียทางการศึกษาที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ การที่นักเรียนออกจากโรงเรียนก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา หรือการออกไปจากโรงเรียนกลางคันนั่นเอง^๓ และในทำนองเดียวกันนี้ อัมพร วิจิตรพันธ์ ก็ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่ทำให้เกิดการสูญเสียทางการศึกษาได้แก่การสอบตก

^๒คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, การวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, ๒๕๒๑), หน้า ๑.

^๓รั้งสรรพ ฐนะพรพันธ์, ทัศนะทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนต, ๒๕๑๘), หน้า ๓.

^๓ UNESCO, Regional Office of Educational in Asia, "Technical Seminar of Education Wastage and School Dropouts," Final Report (Bangkok : UNESCO, 1966), p. 4.

ซ้ำชั้น อันมีสาเหตุเนื่องมาจากการขาดเรียนของนักเรียน การพักการเรียนและการออกกลางคัน
 ของนักเรียน และจากการศึกษาของ เรือง เจริญชัย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘ พบว่า การสอบตก
 ซ้ำชั้น และการออกกลางคันของนักเรียนเป็นความสูญเสียทางการศึกษาที่เห็นได้ชัดที่สุด
 ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๘ เขาพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลมีนักเรียน
 สอบตกซ้ำชั้นและออกกลางคันประมาณร้อยละ ๑๑ - ๑๓ ต่อปี ทำให้รัฐต้องสูญเสียเงิน
 งบประมาณไป ๖๑,๖๓๓,๘๐๐ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ๓๘,๓๘๐,๕๐๐ บาท ในปี ๒๕๑๖ และ
 ๘๘,๘๕๑,๓๐๐ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ นับว่าเป็นเงินจำนวนมากที่สูญเสียไปในแต่ละปี
 สำหรับในระดับประถมศึกษาชั้นนั้น วิทยากร เชียงกูล ได้กล่าวไว้ว่า เด็กที่เข้าโรงเรียนจะ
 ออกภายในปีแรก ๆ ประมาณ ๑๕ เปอร์เซ็นต์ และจะออกอีกราว ๆ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ในปี
 ต่อไป ในจำนวนเด็กที่เข้าโรงเรียนแต่แรกจะมีเพียงราวครึ่งหนึ่งที่เท่านั้นที่เรียนไปจนจบชั้น
 ประถมศึกษาปีที่สี่

สาเหตุที่ทำให้เกิดการสูญเสียทางศึกษานั้นมีอยู่หลายประการด้วยกัน สภาพ
 ทางสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นสาเหตุที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง นอกจากนั้นยังมี
 องค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลการเรียนของนักเรียน ซึ่ง กอ สวัสดิคพิบูลย์ ได้
 กล่าวว่ามีอยู่สามประการ ได้แก่ ๑) องค์ประกอบทางโรงเรียน ๒) องค์ประกอบที่ตัวเด็ก
 และพันพของเด็ก และ ๓) องค์ประกอบทางสังคมและเศรษฐกิจทั่วไป ของสังคมนั้น ๆ
 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่ขาดความเจริญ เช่น ในแหล่งเสื่อมโทรมต่าง ๆ โรงเรียนเหล่านี้
 จะรับนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่ยากจน ความสูญเสียทางการศึกษาจะมีมาก โดยเฉพาะ
 อย่างยิ่งความสูญเสียอันเนื่องมาจากการขาดเรียน การสอบตกซ้ำชั้น และการออกจาก
 โรงเรียนกลางคันของนักเรียน สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากความยากจนเป็นอุปสรรคที่

อัมพร วิจิตรพันธ์, เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการวางแผนกำลังงานคน,
 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๐), หน้า ๒๘.

^๒เรือง เจริญชัย, "การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา", เอกสาร
สัมมนาหมายเลข ๒, (๕ - ๓ มิถุนายน ๒๕๑๕), หน้า ๕ - ๑๖.

^๓วิทยากร เชียงกูล, แนวความคิดใหม่ทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร :
เจริญวิทยการพิมพ์, ๒๕๒๑), หน้า ๑๘.

ขีดขวางต่อการศึกษาของเด็ก จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่า ครอบครัวที่ยากจนนั้นไม่อาจให้เด็กทำงานอาชีพทางบ้านเพื่อไปโรงเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ ไม่มีเงินที่จะส่งเสียเป็นค่าเล่าเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน และหนังสือแบบเรียนต่าง ๆ พ่อแม่ผู้ปกครองก็ไม่รู้หนังสือและความมุ่งหวังที่จะส่งเสริมการศึกษาของบุตรก็มีค่ามาก หนังสือหรืออุปกรณ์การอ่านภายในบ้านจะมีอยู่ก็มีแต่น้อย ไม่ใคร่มีใครเห็นความสำคัญของการศึกษาหรือสนับสนุนให้บุตรหลานได้เรียนสำเร็จ^๒

สำหรับกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นที่ตั้งของเมืองหลวง เป็นจังหวัดที่มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและหนาแน่นที่สุด ฐานะความเป็นอยู่ของประชากรมีความแตกต่างกันมาก มีทั้งเศรษฐีที่ร่ำรวยมหาศาลและคนจนที่ตกเขาเงินค่า ศึกษาศึกษาในกรุงเทพมหานครมีหลายประเภทหลายแบบให้ประชาชนเลือกได้ตามความต้องการ และตามฐานะของแต่ละครอบครัว สำหรับสถานศึกษาในระดับซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ สถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดกรุงเทพมหานครนั้นมีมากที่สุด มีทั้งที่อยู่ในย่านใจกลางเมืองและแถบชานเมืองทุกแห่ง ในปีการศึกษา ๒๕๒๓ โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครมีทั้งหมด ๕๐๐ โรงเรียน นักเรียนที่เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนเหล่านี้ประมาณร้อยละ ๕๐ เป็นเด็กยากจนขาดแคลนอุปกรณ์การศึกษา ไม่มีเงินค่าอาหารกลางวัน ทำให้เกิดปัญหาด้านการเรียน เช่น การขาดเรียนเพื่อช่วยผู้ปกครองหารายได้ การสวมตักข้าวขึ้นและการออกจากโรงเรียนกลางคัน^๓

^๑ กอ สวัสดิ์พิพาณิชย์, "สัมภาษณ์พิเศษ ดร. กอ สวัสดิ์พิพาณิชย์," วิทยาสาร, ๒๕ (๑๕ มกราคม ๒๕๒๑), หน้า ๕.

^๒ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, "ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา", รายงานการวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยแบบเรียน, ๒๕๑๘), หน้า ๒ - ๓.

^๓ กรุงเทพมหานคร, แผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔, ส่วนที่ ๖, หน้า ๑ - ๓. เอกสารโรเนียว

โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่อาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมมีมาก ทั้งนี้
เพราะว่านักเรียนมาจากครอบครัวที่ยากจน จากการสำรวจของการเคหะแห่งชาติเมื่อปี ๒๕๒๐
พบว่า ในกรุงเทพมหานครมีแหล่งเสื่อมโทรมอยู่ทั้งหมดประมาณ ๓๕๐ แห่ง และแหล่งเสื่อมโทรมที่
ใหญ่ที่สุดก็คือแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย นอกจากนี้จะเป็นแหล่งเสื่อมโทรมที่ใหญ่ที่สุดแล้ว คลองเตย
ยังเป็นแหล่งเสื่อมโทรมที่มีปัญหามากทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ สาธารณสุข สาธารณูปโภค การ
ศึกษา รวมทั้งด้านที่อยู่อาศัยแหล่งหนึ่งด้วย สำหรับปัญหาด้านการศึกษาของแหล่งเสื่อมโทรมนั้น จาก
การสำรวจของสำนักสวัสดิการและสังคมของกรุงเทพมหานครเมื่อปี ๒๕๑๔ พบว่า ประชากรในแหล่ง
เสื่อมโทรมซึ่งมีทั้งสิ้น ๕๒๔,๒๐๐ คน เป็นประชากรที่มีอายุระหว่าง ๖ - ๑๕ ที่ยังไม่ได้รับการศึกษา
เล่าเรียนถึง ๕๒,๕๐๐ คน^๒ และเมื่อปี ๒๕๑๖ ชวนพิศ นวลพริ้ง ได้สำรวจแหล่งเสื่อมโทรมใน
กรุงเทพมหานคร ๕ แห่งด้วยกัน ในด้านการศึกษาของประชากรพบว่า มีเด็กอายุ ๗ - ๕ ขวบ ที่
ยังไม่ได้รับการศึกษาเลยถึงร้อยละ ๑๕.๗๖ โดยแยกเป็นเด็กชายประมาณร้อยละ ๕.๕๕ และ
เด็กหญิงประมาณร้อยละ ๑๐.๒๗ ที่บริเวณแหล่งเสื่อมโทรมคลองเปรมประชาพบว่า เด็กหญิงที่ออก
จากโรงเรียนกลางคืนสูงถึงร้อยละ ๗๖.๘๘^๓

เนื่องจากแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยเป็นแหล่งเสื่อมโทรมที่มีขนาดใหญ่และมีจำนวน
ประชากรอาศัยอยู่มากกว่าแหล่งเสื่อมโทรมแห่งอื่น ปัญหาในด้านต่าง ๆ ของแหล่งเสื่อมโทรมแห่งนี้
จึงมีมาก สำหรับปัญหาด้านการศึกษานั้น การขาดเรียนและการออกกลางคืนนับว่าเป็นปัญหาที่
โรงเรียนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นของประสบอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นในอดีตที่ผ่านมาหรือในปัจจุบันนี้

^๑การเคหะแห่งชาติ, กองสำรวจวิจัยสังคมและเศรษฐกิจ, รายงานผลการสำรวจวิจัย
ภาวะสังคมเศรษฐกิจและความต้องการที่อยู่อาศัยในบริเวณแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย พ.ศ. ๒๕๒๐,
หน้า ๑. เอกสารโรเนียว

^๒กรุงเทพมหานคร, สำนักสวัสดิการสังคม, กองสังคมสงเคราะห์, รายงานการสำรวจ
ปัญหาการศึกษาของเยาวชนบริเวณแหล่งเสื่อมโทรม, ๒๕๑๔, หน้า ๑ - ๗. เอกสารโรเนียว

^๓ชวนพิศ นวลพริ้ง, "ลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของแหล่งเสื่อมโทรมกับการวางแผน
พัฒนา", (วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๖), หน้า ๖๕.

ก็ตาม ก็จะเห็นได้จากการสำรวจของคณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งพบว่าจำนวนเด็กที่มีอายุอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน คือ อายุ ๓ - ๑๕ ปี เป็นเด็กที่ไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนถึงร้อยละ ๓๒ จากจำนวนเด็กเหล่านี้เป็นพวกที่เคยเรียนแต่ออกจากโรงเรียนกลางคันถึงร้อยละ ๖๖ เป็นพวกที่ไม่เคยศึกษาเล่าเรียนมาเลยร้อยละ ๓๔ และจากการสำรวจจากหลักฐานของทางโรงเรียนโดยผู้วิจัยได้ไปสำรวจด้วยตนเองก็พบว่า ที่โรงเรียนวัดคลองเตย ตามบันทึกที่ กทม.๑๗๕/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๑ ทางโรงเรียนได้ขอจำหน่ายเด็กที่ขาดหายไปจำนวน ๔๕ คน ที่โรงเรียนศูนย์รวมน้ำใจ ตามบันทึกที่ กทม.๕๐๐๘/๒๓๐๐ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓ ได้อุญาตให้ทางโรงเรียนจำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนของโรงเรียน จำนวน ๑๙๗ คน และบันทึกที่ กทม.๕๐๐๘/๔๑๑ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๒๓ อนุญาตให้จำหน่ายนักเรียนออกอีก ๑๖ คน ซึ่งเป็นผลให้นักเรียนเหล่านั้นต้องออกไปกลางคัน สำหรับนักเรียนที่ขาดเรียนมากนั้น จากการสำรวจของผู้วิจัยเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๒ โดยสำรวจจากบัญชีเรียกชื่อและสมุดประจำชั้นพบว่า ที่โรงเรียนศูนย์รวมน้ำใจ ในปีการศึกษา ๒๕๒๐ มีนักเรียนทั้งหมด ๕๕๒ คน เป็นนักเรียนที่ขาดเรียนมากและไม่ได้เข้าสอบไล่จำนวน ๔๕ คน ปีการศึกษา ๒๕๒๑ มีนักเรียนทั้งหมด ๓๑๓ คน เป็นนักเรียนที่ขาดเรียนมากและไม่ได้เข้าสอบไล่ จำนวน ๖๕ คน และในปีการศึกษา ๒๕๒๒ มีนักเรียนทั้งหมด ๑๕๑๑ คน จากการสำรวจในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๒ พบว่า มีนักเรียนที่ขาดเรียนอยู่เสมอและไม่ได้เข้าสอบครั้งที่ ๓ ถึง ๑๕๐ คน นักเรียนเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะต้องออกกลางคันไปในที่สุด

จากปัญหาที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่า การเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นและจะต้องเรียนจนกว่าจะครบกำหนดตามที่กฎหมายระบุเอาไว้ การที่มีนักเรียนขาดเรียนบ่อยครั้งหรือออกจากโรงเรียนกลางคันนั้น นอกจากจะเป็นการผิดกฎหมายตามที่พระราชบัญญัติประถมศึกษากำหนดไว้แล้ว ยังก่อให้เกิดความสูญเปล่าทางด้านการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย ดังนั้นการศึกษา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, การสำรวจวิจัยทางสังคมสงเคราะห์บริเวณแหล่งเสื่อมโทรมท่าเรือคลองเตย (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์, ๒๕๑๖), หน้า ๒๕.

ถึงสาเหตุของการขาดเรียน และการออกกลางคันของนักเรียนในแหล่งเสื่อมโทรมครั้งนี้ เชื่อว่า
จะเป็นประโยชน์ต่อผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะผลที่ได้จาก
การศึกษาจะช่วยชี้ให้เห็นถึงสาเหตุของปัญหาจากความคิดเห็นของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยตรง
คือจากความคิดของครูประจำชั้น นักเรียนที่ขาดเรียน นักเรียนที่ออกกลางคัน และผู้ปกครอง
ของนักเรียนเหล่านั้น ซึ่งผลที่ได้ออกมาจากผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นส่วนหนึ่ง
ในการแก้หรือลดปัญหาดังกล่าวมาในทิศทางสมควร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูประจำชั้น นักเรียน และผู้ปกครอง เกี่ยวกับ
สาเหตุของการขาดเรียนและการออกกลางคันของนักเรียนในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย
๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อสาเหตุการขาดเรียนและการออกกลางคัน
ระหว่างครูประจำชั้น นักเรียนที่ขาดเรียน นักเรียนที่ออกกลางคันและผู้ปกครองของนักเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

๑. สาเหตุการขาดเรียนและการออกกลางคันของนักเรียนในแหล่งเสื่อมโทรม
คลองเตย อาจเนื่องมาจากสภาพทางครอบครัว สภาพส่วนตัว และสภาพทางโรงเรียน
๒. การขาดเรียนและการออกจากโรงเรียนกลางคันของนักเรียนในแหล่งเสื่อมโทรม
คลองเตยมีสาเหตุไม่แตกต่างกัน
๓. ครูประจำชั้น นักเรียนที่ขาดเรียน นักเรียนที่ออกกลางคันและผู้ปกครองของนักเรียน
มีความคิดเห็นต่อสาเหตุการขาดเรียนและการออกกลางคันไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความคิดเห็นของครูประจำชั้น นักเรียนที่ขาดเรียน นักเรียน
ที่ออกกลางคัน และผู้ปกครองของนักเรียนเหล่านั้นที่มีต่อสาเหตุการขาดเรียนและการออกกลางคัน
ของนักเรียนในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย

ขอทกลงเบื้องต้น

๑. ครูประจำชั้น นักเรียนที่ขาดเรียนบ่อยครั้ง นักเรียนที่ออกกลางคัน และผู้ปกครองของนักเรียนเหล่านี้ ถือว่าได้ตอบแบบสอบถามหรือตอบคำถามจากการสัมภาษณ์ตามความคิดเห็นที่แท้จริงหรือตามความเป็นจริง

๒. ผลของการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ เป็นผลที่ได้มาจากความคิดเห็นของครูประจำชั้น ซึ่งสอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่ตั้งอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย จากนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อยครั้ง นักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันและผู้ปกครองของนักเรียนเหล่านั้นซึ่งอาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย ทั้งนี้ผลของการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ จึงถือว่าเป็นผลที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างประชากรดังกล่าวมาแล้วเท่านั้น



ความจำกัดของการวิจัย

๑. เนื่องจากวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นการใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์ ซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลานาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการที่ผู้วิจัยต้องออกสัมภาษณ์นักเรียน ผู้ปกครองและครูด้วยตนเอง ทั้งนี้ จึงได้กำหนดจำนวนผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์ทั้ง ๓ กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ ๓๐ คนเท่านั้น

๒. การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนขาดเรียนและออกกลางคัน ไม่ได้จำแนกเป็นรายชั้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยมุ่งศึกษานักเรียนในแหล่งเสื่อมโทรมที่อยู่ในเขตการศึกษาภาคบังคับทั้งกลุ่ม คือ ตั้งแต่ชั้นปีที่ ๑ ถึงปีที่ ๖ ไม่ได้เปรียบเทียบกันตามระดับชั้น และเนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ใช้นักเรียนที่ขาดเรียนและที่ออกกลางคันเพียงกลุ่มละ ๓๐ คนเท่านั้น ถ้ามีการเปรียบเทียบเป็นรายชั้นจะทำให้แต่ละกลุ่มมีจำนวนน้อยเกินไป ไม่เหมาะสมต่อการนำมาวิเคราะห์หาวิธีการทางสถิติ ทั้งนี้การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยไม่ได้จำแนกเป็นรายชั้นอาจจะทำให้ได้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างไม่เหมาะสมได้

ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสาเหตุของการขาดเรียนและการออกกลางคันของนักเรียนในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยตามความคิดเห็นของฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ

ผู้ที่รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่าย โดยการนำเอาผลของการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่ง เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดเรียนและการออกกลางคันของนักเรียนในแหล่งเสื่อมโทรมในโอกาสต่อไป

๒. เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่จะศึกษาถึงสาเหตุของการขาดเรียนและการออกกลางคันของนักเรียนในโอกาสต่อไป



คำจำกัดความ

ครูประจำชั้น หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้นประจำปีตั้งแต่ปีหนึ่งถึงปีที่หกปีการศึกษา ๒๕๒๐, ๒๕๒๑ และ ๒๕๒๒ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่ตั้งอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย ๓ โรง โค้ดแก โรงเรียนวัดคลองเตย โรงเรียนศูนย์รวมน้ำใจ และโรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา ครูประจำชั้นเหล่านี้จะต้องปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี

นักเรียนที่ขาดเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย ระหว่างปีการศึกษา ๒๕๒๐ - ๒๕๒๒ และเป็นผู้ที่ขาดเรียนบ่อยครั้งโดยเฉลี่ยแล้วในแต่ละเดือนจะขาดเรียนมากกว่า ๕ ครั้ง ซึ่งเมื่อคิดเป็นร้อยละของเวลาเรียนทั้งหมดแล้ว จะขาดเรียนมากกว่าร้อยละ ๒๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด

นักเรียนที่ออกกลางคัน หมายถึง นักเรียนที่เคยเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยระหว่างปีการศึกษา ๒๕๒๐ - ๒๕๒๒ และได้ออกไปในระหว่างที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นใดชั้นหนึ่ง หรือจบจากชั้นใดชั้นหนึ่งที่ไม่ใช่ชั้นปีที่หก โดยที่นักเรียนเหล่านี้ยังมีอายุไม่ครบ ๑๔ ปีบริบูรณ์ และทางโรงเรียนได้ขออนุญาตจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนของทางโรงเรียนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่นักเรียนขาดเรียนและนักเรียนที่ออกกลางคันอาศัยอยู่ด้วยในขณะที่กำลังเก็บรวบรวมข้อมูล